

Kuśnierz

753106

Inna nazwa zawodu: nie występują

Zadania i czynności

Głównym celem pracy kuśnierza jest wytwarzanie różnego rodzaju wyrobów futrzarskich, takich jak okrycia futrzane, nakrycia głowy, galanteria futrzana. Do ich produkcji używa się różnego rodzaju skór, które ostatecznie przetworzone są w efektowne wyroby. Ponadto kuśnierze projektują i modelują wzory wyrobów oraz wykonują prototypy modeli. Surowcem do produkcji tego typu odzieży są różne skóry futerkowe, niejednokrotnie bardzo drogie. Dlatego też ich użytkowanie oprócz konieczności napraw wymaga wykonywania różnorodnych przeróbek, a nawet wprowadzania ekonomicznych połączeń.

W maksymalny sposób wykorzystuje się także wszelkie części odpadowe, jak łapki, łebki, ogonki, brzuszki itp. jako materiał wtórny z przeznaczeniem na inne wyroby, takie jak np. błamy, kołnierze, nakrycia głowy oraz inne wyroby, jak dywaniki, pokrowce, narzuty, maskotki.

W zakres pracy kuśnierza wchodzi zatem wytwarzanie następujących wyrobów:

- okrycia - futra, kurtki, kożuchy, kamizelki, wdzianka, błamy;
- nakrycia głowy - czapki, kapelusze, kaptury;
- galanteria futrzana - kołnierze, peleryny, etole, szale, mufki, rękawice;
- inne wyroby futrzane - dywaniki, pokrowce, poduszki, maskotki itp.

Aby sprostać powyższym zadaniom, kuśnierz musi umieć wykonać wiele czynności. Do podstawowych, charakterystycznych dla tego zawodu należy umiejętność dobierania skór futerkowych np. pod względem koloru okrywy włosowej, a niekiedy dokonania drobnych reperacji poprzez zaszcycie pęknięcia, rozerwania lub uszkodzenia skóry. Kolejną czynnością, którą wykonuje kuśnierz w swojej pracy zawodowej jest zestawianie skór i zszywanie ich w błamy odpowiedniej wielkości, aby można było wykroić z nich poszczególne elementy wyrobu, takie jak tył futra, przody, rękawy, kołnierz. Elementy te muszą być następnie odpowiednio zabezpieczone przed deformacją i przygotowane do montażu. Poszczególne elementy należy zszyć w całość wyrobu przy użyciu maszyny kuśnierskiej i następnie wyrób wykończyć, tzn. wykonać zapięcia, podszyć podszewkę i przeprasować. Gdy wyrób, np. futro, jest już gotowy, kuśnierz przystępuje do wykonania jego kosmetyki. Delikatnie szczotkując i wytrzepując wyrób nadaje okrywie włosowej połysk i sytkość.

Obok szycia wyrobów futrzanych kuśnierz zajmuje się także modelowaniem form kroju, wykonywaniem szablonów, które potem wykorzystuje w swojej pracy zawodowej. Ponadto kuśnierz zdejmuje wymiary i szyje odzież na miarę, według gustu i upodobań indywidualnego klienta, jak również przerabia i naprawia używaną wcześniej odzież futrzaną poprzez umiejętnie zwężenie lub poszerzenie, skrócenie lub wydłużenie.

W swojej pracy kuśnierz posługuje się maszynami kuśnierskimi i innymi maszynami szwalniczymi, takimi jak stebnowki, maszyny do przyszywania podszewki, dziurkarki, krajarki elektryczne do skór i materiałów włókienniczych oraz różnymi narzędziami, jak np. noże kuśnierskie, grzebienie, planimetry.

Typowymi stanowiskami pracy w tym zawodzie są: dobieracz, krojczy, szwaczka i wykańczarka. Aby należycie wywiązywać się z zadań, zwłaszcza w pracy indywidualnej, kuśnierz powinien umieć pracować na każdym z tych stanowisk.

Środowisko pracy

materialne środowisko pracy

Kuśnierz może być zatrudniony w zakładzie produkcyjnym lub usługowym. Praca odbywa się w budynku, w pomieszczeniu zamkniętym. Jego wielkość w dużej mierze zależy od wielkości produkcji. W dużych zakładach są to zwykle hale produkcyjne, odpowiednio zorganizowane i wyposażone w urządzenia, albo pracownie w małych zakładach usługowych lub rzemieślniczych.

Pomieszczenia te powinny być suche i posiadać właściwą klimatyzację oraz dobre oświetlenie naturalne i sztuczne.

Do ważniejszych zagrożeń podczas pracy w tym zawodzie można zaliczyć: zanieczyszczenie powietrza pyłkami z okrywy włosowej futra, hałas maszyn szyjących, małą wilgotność powietrza w pomieszczeniu, substancje alergenne, które pochodzą z procesu wyprawiania skór.

W zawodzie tym w zasadzie nie występują choroby zawodowe. Niemniej mogą występować alergiczne nieżyty błon śluzowych nosa, gardła itp. wywołane działaniem pyłów z pokrywy włosowej, które mogą działać uczulająco.

warunki społeczne

W zależności od miejsca zatrudnienia wykonywana praca może mieć charakter pracy indywidualnej lub zespołowej. Jeśli np. jest to mały zakład rzemieślniczy, jego właściciel pełni zarówno funkcję kierownika, jak i rzemieślnika; wówczas wszystkie czynności może wykonywać indywidualnie. W przypadku, gdy zatrudnia więcej osób, określone prace wykonuje się w zespołach.

Osoby pracujące w tym zawodzie mają zwykle duży kontakt z innymi ludźmi. Są to np. klienci, którzy przychodzą, aby zamówić usługę kuśnierską, lub uzyskać fachową poradę.

warunki organizacyjne

Praca kuśnierza trwa zwykle 8 godzin dziennie i odbywa się w dzień. W okresie jesienno-zimowym obserwuje się większe jej nasilenie ze względu na większą ilość zamówień. Praca może odbywać się bez nadzoru lub być okresowo nadzorowana. Wynika to z zależności organizacyjnych zakładu /właściciel-podwładny/. Wykonywane czynności zawodowe mają często charakter zrutynizowany. Charakter pracy nie wymaga wyjazdów ani przebywania z dala od domu.

Praca w tym zawodzie związana jest z odpowiedzialnością zawodową i materialną /finansową/.

W pracy nosi się ubranie ochronne, a także obuwie profilaktyczne.

Funkcje i zależności organizacyjne w zawodzie kuśnierza wiążą się z wielkością zakładu. W dużym zakładzie może on pełnić rolę zwierzchnika lub podwładnego, natomiast gdy zakłada własny warsztat /pracownię/ - pracuje bez zależności organizacyjnych.

Wymagania psychologiczne

Ze względu na główny cel pracy kuśnierza, jakim jest wytwarzanie okryć i ubiorów oraz galanterii futrzanej, a także wykonywanie wszelkich przeróbek i reperacji odzieży futrzanej, cechami niezbędnymi w wykonywaniu tego zawodu są: koordynacja wzrokowo-ruchowa, spostrzegawczość (np. dostrzeganie podobieństw i różnic w cechach skór futerkowych), dokładność, staranność (od tego zależy jakość wyrobu), umiejętność pracy w warunkach monotonnych (wiele czynności manualnych wykonuje się w sposób rutynowy), poczucie odpowiedzialności za jakościowe i terminowe wykonanie zadania.

Przydatna jest również umiejętność nawiązywania kontaktów z ludźmi i łatwość w komunikowaniu się z nimi, a także umiejętność współdziałania w wykonywaniu prac zespołowych.

Ponadto w zawodzie tym przydatne są zdolności manualne ze względu na konieczność posługiwania się igłą i nożem kuśnierskim, uzdolnienia plastyczne związane z umiejętnością modelowania form kroju odzieży, a także zainteresowania techniczne, np. gdy zachodzi konieczność naprawy maszyny kuśnierskiej.

Wymagania fizyczne i zdrowotne

Kandydaci do nauki zawodu powinni odznaczać się: prawidłowym rozwojem fizycznym; osoby słabe fizycznie nie powinny rozpoczynać nauki tego zawodu, gdyż zatrudnienie przy rozkroju i obróbce skór ciężkich, np. w produkcji kożuchów, wymaga znacznego wysiłku fizycznego; powinni cechować się pełną sprawnością układu kostno-stawowego, krążenia i oddechowego; pełną sprawnością ruchową rąk, w tym zwłaszcza palców; dobrym wzrokiem, prawidłowym widzeniem barw ze względu na konieczność rozróżniania i porównywania kolorów pod względem nasycenia barwy i odcieni oraz rozróżniania ich kombinacji, a ponadto dobrą pamięcią wzrokową.

Przeciwwskazaniem są: przewlekłe choroby oczu, górnych dróg oddechowych (np. astma), uczulenia na włosy (sierść), barwniki i garbniki, uczulenia skóry oraz daltonizm.

Warunki podjęcia pracy w zawodzie

Aby podjąć pracę w zawodzie kuśnierza należy ukończyć szkołę zawodową lub co najmniej szkołę podstawową i przyuczyć się do zawodu w zakładzie rzemieślniczym, a następnie przystąpić do egzaminu czeladniczego.

Obecnie można uczyć się zawodu kuśnierza tylko w kilku szkołach

Możliwości awansu w hierarchii zawodowej

W zawodzie tym nie ma w zasadzie formalnej drogi awansowania. Mimo to istnieją szanse podwyższania swojej pozycji zawodowej, np. założenie własnej usługowej pracowni kuśnierskiej, której jest się właścicielem. Zwykle dzieje się tak nie bezpośrednio po ukończeniu szkoły, lecz po kilku latach praktyki zawodowej, gdy zdobędzie się pewne doświadczenia i złoży egzamin mistrzowski.

Możliwości podjęcia pracy przez dorosłych

W zawodzie tym istnieją możliwości podjęcia pracy przez osoby w późniejszym wieku, a także takie, które miały pewną przerwę w pracy albo też zdecydowały się później zdobyć kwalifikacje.

Górną granicą wieku do której można ubiegać się o pracę w zawodzie, jest 30-40 lat, natomiast osoby powyżej 50 roku życia mają zdecydowanie mniejsze szanse podjęcia pracy.

Możliwości zatrudnienia

Informacje będą sukcesywnie uzupełniane.

Zawody pokrewne

- krawiec
- krojczy
- szwaczka

Polecana literatura

Burzyński, Cz., Suliga A .: Kuśnierstwo cz. I , WSiP 1990

Buczyńska, L., Burzyński Cz.: Kuśnierstwo cz. II, WSiP 1986

Sadowski, T. Materiałoznawstwo dla kuśnierzy, WSiP 1989